MUSTAFA KEMAL'İN seksen sekiz yıl önce kurduğu Türkiye Cumhuriyeti, insanlığın uygarlık tarihine bu ülkenin çok değerli bir armağanı sayılmalıdır. Bunun böyle olduğunu ne biz tam anlatabildik insanlığa ne de insanlık anlamak istedi.

Galiba kendimiz doğru anlamadığımız için böyle oldu. Çünkü, daha kuruluştan başlayarak içimizden çok kişi, hem de okumuş, iyi yetişmiş, gün görmüş eyyam geçirmiş bildiğimiz yaşlı başlı koskoca adamlar ve "aydın" olduğunu söyleyen ya da öyledir denen insanlar, aslında bir mucize olan bu armağanı yanlış, kötü, hatta günah saydılar.

Hâlâ var öyleleri. Cumhuriyetin insanları inançlarından uzaklaştırdığını, geçmişten kopardığını, geleceklerini şaşırttığını anlatıp yazmaktalar.

Oysa Kemalist devrimin bütün işlevleri ve aşamaları inançların daha iyi anlaşılmasına, düşünülmesine ve ancak sonra içtenlikle benimsenmesine yönelikti. Zorla inkâr, ret ya da koparılma söz konusu olmadı. Yasaklama ve cezalandırma hep inanç sömürüsünü, sahteciliği, dolandırıcılığı, hatta halkın soyulmasını önlemeye yönelikti. İsyanlar, ayaklanmalar, testereyle boğaz kesmeler ise önlemlerin önlenmesi ve durdurulması için oldu.

Şimdi öyle açıkça şiddete bürünmüş tepkiler olmasa bile, riyakârca sürdürülen çabalar, yuvalara, anaokullarına, ilkokullara kadar inen özel, bireysel girişimler, hatta tarikat ve devlet çabaları var.

Ayrıca, mutlaka izlenmesi gereken bir olgu daha yaşanmakta. Aslında zamanla kendi kendisini düzeltebilecek bir çelişkiymiş gibi gözüken ve öyle görüldüğü için tehlikesi önemsenmeyen bir olgu bu.

Kemalist devrim; ulusal bağımsızlığı, düşünce özgürlüğünü, sömürü karşıtlığını, halkçı yönetimi vurgulayan yönleriyle insanlığa ve özellikle ezik toplumlara sunulacak armağan örneğiydi. Ama armağanın, bu yönü çıkarlarına uygun görmeyen eski ya da yeni emperyalistlerce coşkuyla karşılandığı söylenemez. **Sömürgenle**r, **bir yandan devrimin "modernleşme ve aydınlanma" yönünü kendi kültür ve inançlarının "asimilasyon" hedefine uygun bulup beğenirken**, **öte yandan tam bağımsızlığa ilişkin yönlerini sinsi yöntemlerle sınırlamayı sürdürdüler.**

Şu ara, asıl dikkat edilip şerrinden sakınılacak önemli tehlike budur.